

nepatrným. Jde-li o prospěch nepatrný, tu jednání uvedené v § 2, odst. 1 cit. zák. je pouhým přestupkem, a to ještě jen tehdy, když byl činem nebo opominutím dotčen důležitý veřejný zájem.

Soud musí, odsuzuje-li někoho pro přečin úplatkářství, zjistiti přesně, o jaký prospěch šlo, a jeho výši a musí pak s hledisek vyslovených v rozhodnutích č. 3415, 3632, 4102, 4160 Sb. n. s. tento svůj závěr odůvodniti. To však soud nalézací neučinil a právem proto uplatňuje stížnost zmateční důvod podle § 281, č. 9 a) tr. ř.

Ježto se zmateční stížnost domáhá v první řadě úplného zproštění obžalovaného a teprve v druhé řadě jeho odsouzení pro přestupek podle § 3, odst. 2 cit. zák., dlužno uvésti toto:

Zmateční stížnost dovozuje, dovolávajíc se rozhodnutí č. 3765 Sb. n. s., že, ježto při činech úplatkářských neplatí sčítací zásada § 173 tr. z., šlo o prospěch nepatrný. Než to činí zmateční stížnost neprávem. V souzeném případě šlo podle spisů a též i podle neúplných zjištění rozsudečných o jakousi dohodu, snad výslovně, snad mlčky mezi obžalovaným a jemu známými osobami, které chtěly jezdit na černo a též skutečně na černo jezdily. Osoby ty jezdily na černo pouze tehdy, když věděly, že průvodčím je zřízenec dráhy, jenž jim za úplatek jízdu na černo povolí. V souzeném případě byl to obžalovaný. Se zřetelem na buď výslovně nebo mlčky uzavřenou dohodu mezi obžalovaným a těmi, kdo na černo jezdili, dlužno posuzovati činnost obžalovaného za jednotný celek a dlužno proto uvažovati, zda souhrn úplatků obžalovanému poskytovaných jednotlivými na černo jezdícími je více než prospěch nepatrný (rozh. č. 4160 Sb. n. s.). Pro případ, že by soud nalézací, řídě se nahoře uvedenou směrnicí, dospěl k přesvědčení, že šlo o prospěch nepatrný, bude na něm, aby též zjistil, zda uvedeným jednáním byl dotčen důležitý veřejný zájem. Veřejný zájem porušuje ten, kdo něco podniká, co je v nepříznivém vztahu k zájmům veškerenstva státních občanů, tedy též finanční zájem státu, jenž je podnikatelem železnic (rozh. č. 3794 Sb. n. s.).

Pro nedostatek zjištění ve směrech nahoře uvedených, pro skutkovou podstatu přečinu podle § 3, č. 1 zák. o úpl. nutných, bylo zmateční stížnosti vyhověti a ježto se nelze obejít bez nového hlavního přelíčení, slušelo se za souhlasu generální prokuratury podle § 5 nov. k tr. ř. č. 3/1878 ř. z. právem uznati, jak nahoře uvedeno.

Čís. 5941.

Jde o falšování veřejné listiny podle § 199 d) tr. zák., bylo-li změněno datum o přijetí soudního spisu na doručovacím lístku, aby byla zachráněna propadlá lhůta k provedení opravného prostředku.

(Rozh. ze dne 25. června 1937, Zm I 371/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž stěžovatelka uznána byla vinnou zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 d) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost, napadající rozsudek z důvodu zmatku č. 4, 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř., není opodstatněna.

Co zmateční stížnost uvádí na doličenou zmatku č. 4, není vůbec prováděním této výtky, nýbrž uplatňováním námitek z práva hmotného; nelze jí však přisvědčiti. Tvrzením, že opravené datum obžalovaná na výzvu svého šéfa sama zase změnila na původní, že tak učinila tedy o své újmě, bez vyzvání soudního úředníka, a ne proto, že se u soudu na to přišlo, uplatňuje stížnost beztrestnost inkriminovaného jednání pro dobrovolné ustoupení od pokusu. Vývody stížnosti k tomu se nescoucí nejsou však zákonným doličováním zmatku podle č. 9 a), jež má při tom stížnost na mysli, poněvadž nevycházejí ze zjištění prvního soudu, že totiž na přepsání data na doručence přišel soud, a že obžalovaná teprve po delším otálení uvedla vše ve správný stav. Tím je též vyvrácena námitka, že se soud touto stránkou věci nezabýval.

Povšechné tvrzení, že nemohlo býti ani v objektivním ani subjektivním ohledu dokázáno, že provedená oprava data je paděláním (správně falšováním veřejné) listiny, obžalované přičitatelným, nese se ke zmatku č. 9 a), rovněž však není zákonným jeho doličováním, poněvadž stížnost, která sama připouští, že to byla obžalovaná, která opravu na doručence provedla, nedbá rozsudkového zjištění, že šlo o přepsání data o přijetí na doručovacím lístku, jež je považovati za listinu veřejnou, na jiné datum, a to o přepsání provedené v úmyslu zachrániti tím propadlou již lhůtu k provedení zmateční stížnosti, čímž měl býti soud uveden v omyl a poškozen tím, že mu mělo býti zabráněno v odmítnutí opožděného provedení zmateční stížnosti, na právu nerušeného výkonu spravedlnosti, což ve spojení se skutečným použitím falsifikátu skutkovou povahu inkriminovaného deliktu vyčerpává po objektivní a subjektivní stránce. Tvrzením stížnosti, že doručenka není vůbec listinou, tedy také ne listinou veřejnou, není třeba se blíže zabývati, poněvadž soud zjišťuje, že zfalšované doručenky bylo vskutku použito k oklamání soudu tím, že ji obžalovaná v tomto úmyslu vložila do spisu (čímž padá výtky, že se soud nezabýval touto náležitostí skutkové podstaty) a stížnost sama uznává, že se doručenka stává listinou, jakmile jí má býti použito jako průvodu.

O tom pak, že tento za spolučinnosti úřadu zřízený doklad o tom, kdy byl opis rozsudku doručen kanceláři Dr. F., byl průvodem pro otázku, kdy byl opis rozsudku doručen zástupci obžalovaného, dostalo se pisateli stížnosti poučení rozhodnutím nejvyššího soudu č. 5832 Sb. n. s. Povaha listiny vůbec tedy doručence nijak nechyběla, když přece měla sloužiti k osvědčení určitého dne doručení opisu rozsudku v kanceláři Dr. F. Ověřením provedného doručení (dne 27. listopadu 1936), poštovním orgánem stala se doručenka listinou veřejnou.

Není rozdílu mezi tím, omlouvala-li se stěžovatelka, že falšování data doručenky nepokládala za trestné (že nevěděla, že se dopouští falšováním něčeho trestného, jak praví rozsudek) a mezi obhajobou zdůrazňovanou ve stížnosti, že si nebyla vědoma toho, že padělá (správně fal-

šuje) listinu. (Stížnost necituje přesně: stěžovatelka se hájila: Doznávám, že jsem falšovala datum, aby byla zachována lhůta, popírám, že bych si byla uvědomila, že je to něco nedovoleného.) Obojí uplatňuje totéž, totiž, že si pachatelka není vědoma toho, že její čin spadá pod ustanovení trestního zákona. A tu přehlíží stížnost, že vina ve smyslu trestního zákona nevyžaduje tohoto vědomí o trestnosti závadného jednání (rozh. č. 2791 Sb. n. s.).

Stěžovatelka nepopírá, že datum zpátečního lístku 27. listopadu 1936 odpovídalo dni doručení opisu rozsudku v kanceláři Dr. F. Jenom průkazem o tomto dni doručení sloužil zpáteční lístek. Den, kdy písemnost poštou jedenkrát již kanceláři doručenu předala obžalovaná dále Dr. F-ovi, v doručence není osvědčen. Změnila-li stěžovatelka, a to v úmyslu nahoře zmíněném, datum, k jehož osvědčení doručenka sloužila, na jinaké, k jehož osvědčení nesloužila, falšovala tím veřejnou listinu bez ohledu na to, že to učinila prý jenom proto, že doručení opisu rozsudku v den na doručence vyznačený (27. listopad 1936) považovala za nesprávné, neodpovídající předpisům o doručování. Rozhodné je pouze, že nepovolanou změnou veřejné listiny byla propůjčena jistému nesprávnému obsahu (datu, že opis rozsudku byl doručen teprve dne 30. listopadu 1936) zdání oficiálního původu (rozh. č. 2859 Sb. n. s.).

Výtka nedostatku zjištění skutkové povahy inkriminovaného činu po subjektivní stránce je bezdůvodná. Bylo řečeno již výše, že rozsudek zjistil, a to vlastním doznáním obžalované, že falšování data na veřejné listině provedla stěžovatelka v úmyslu zachrániti propadlou lhůtu k provedení zmatečné stížnosti, a že zfalšovanou doručenku vložila do spisu v úmyslu uvést soud v omyl o dni doručení, a tak jej poškoditi na výkonu práva spravedlnosti (opožděné provedení odmítnouti), což skutkovou povahu zažalovaného činu po subjektivní stránce vyčerpává. Úmysl poškoditi nemusí se krýti s úmyslem nabýti prospěchu pro sebe, a nezáleží proto na tom, měla-li stěžovatelka úmysl pro sebe nějakého prospěchu zfalšováním doručenky dosáhnouti, nebo měla-li vůbec možnost, aby sama padělané doručenky nějak použila.

Předpokladem podvodu je, aby listivé jednání bylo způsobilé vésti k poškození. Stěžovatelka se snaží dovoditi ze skutečnosti, že na zpátečním lístku bylo i jasné razítko pošty ze dne 27. listopadu 1936, které nezměnila, a z něhož bylo patrné, kdy se doručení stalo, že způsob provedení činu byl nezpůsobilý k uvedení v omyl a že tedy šlo jen o nezpůsobilý prostředek. Totéž dovozuje ze způsobu, jak datum rukou přepsala; že prý změna data byla lehce zjistitelná. Sama tím však přiznává, že bylo přece zapotřebí určitého šetření, zejména porovnání rukopisného data s razítkem, bez nichž zfalšovanost doručenky na prvý pohled zjistitelná tedy nebyla. Stačí proto na námitku stížnosti odpověděti, že jen absolutní nezpůsobilost prostředku k dokonání činu by zbavovala pachatelku trestnosti.

V souzeném případě se však vyskytla překážka v dokonání činu mimo použitý prostředek (v bedlivosti soudce). Prostředek sám o sobě způsobilosti uvést soud v omyl nepostrádal. Zmatek podle č. 9 a) je tedy uplatňován neprávem.